

zaterdag

12.12.2015

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door

Gloria Carlier

Tragédie

Olivier Dubois

BRUGGE
CULTUUR
CENTRUM
BRUGGE

CONCERTGEBOUW BRUGGE

DD
DECEMBER
DANCE
15

Biografie

Olivier Dubois (FR) maakte zijn debuut als professionele danser op zijn 23e. Er volgde een heel gevarieerd parcours, waarin hij danste in voorstellingen van onder meer Angelin Preljocaj, Jan Fabre en Sasha Waltz, maar ook in Las Vegas bij Céline Dion en bij het Cirque du Soleil. Het zette hem aan het denken over de rol van de danser en zijn relatie met de choreograaf, het publiek en het stuk zelf. Zijn vragen mondden uit in zijn eerste choreografie, de door hemzelf gedanst solo *Pour tout l'or du monde* (Voor al het goud in de wereld) in 2006. Gekleed als gogo-boy, leek hij te willen zeggen dat dans een vorm van prostitutie is. Na het daverende succes van die voorstelling op het Festival d'Avignon, richtte Dubois zijn eigen gezelschap op.

Dubois groeide in recordtempo uit tot een van de belangrijkste choreografen én enfant terrible van de Franse eigentijdse dans. Meer dan om het ontwikkelen van een bewegingstaal is het hem te doen om het aansnijden van controversiële thema's die we te vaak uit de weg gaan: genderkwesties, seksualiteit, geweld en andere taboes. 'Shockchoreografieën' is een term die door de recensenten vaak in de mond werd genomen. Of zoals een Frans tijdschrift het verwoordde: 'Een voorstelling van Dubois zien, is als een vuistslag incasseren'.

Ondertussen heeft hij een tiental producties op zijn naam staan. Enkele hoogtepunten waren de solo *Faune(s)* en het duet *À nos faunes*, twee radicale bewerkingen van de balletklassieker *L'après-midi d'un faune*. Onlangs werd Dubois benoemd tot directeur van het Centre Chorégraphique National - Roubaix Nord-Pas de Calais.

Uitvoerders en programma

Olivier Dubois: creatie en choreografie
Cyril Accorsi: assistentie
François Caffenne: muziek
Patrick Riou: lichtontwerp
Benjamin Bertrand, Arnaud Boursain, Marie-Laure Caradec, Sylvain Decloitre, Marianne Descamps, Virginie Garcia, Karine Girard, Carole Gomes, Inés Hernández, Isabelle Kürzi, Sébastien Ledig, Filipe Lourenço, Thierry Micouin, Jorge More Calderon, Loren Palmer, Rafael Pardillo, Sébastien Perrault, Sandra Savin: dans
François Michaudel: stagemanager
Emmanuel Gary: lichttechniek
Pierre-Alain Samanni: productiemanagement

productie: COD
coproductie: Avignon festival, L'apostrophe scène nationale de Cergy-Pontoise et du Val d'Oise, Le CENTQUATRE-Paris, La Rose des Vents scène nationale Lille Métropole Villeneuve d'Ascq, Mâcon scène nationale, Ballets de Monte-Carlo/Monaco Dance Forum, Malandain Ballet Biarritz (dans le cadre de l'accueil studio), Communauté d'agglomération de Saint-Quentin-en-Yvelines – Le Prisme

Aansluitend: Slotfeest December Dance met dj's Fishandchipz

Tragédie

‘Amusant, raadselachtig en verbluffend - deze termen zijn van toepassing op deze unieke choreograaf en maken dat je zijn dynamische parcours wilt volgen. Onthoud die naam: Olivier Dubois’, schreef een Frans tijdschrift. Dubois maakte naam met onconventionele voorstellingen waarin hij geen enkel taboe schuwt.

Tragédie is een choreografisch gedicht voor achttien dansers, een hypnotiserende uitputtingsslag. Met dit stuk zet Olivier Dubois zijn onderzoek naar menselijkheid voort, dat hij inzette met *Révolution* (2009) en *Rouge* (2011). ‘Het simpele feit dat we mens zijn maakt ons nog niet menselijk, daarin schuilt de tragedie van ons bestaan’, zegt Dubois daarover. In *Tragédie* zet de Franse choreograaf negen mannen en negen vrouwen naakt op het podium, ontdaan van de psychologische, historische en sociologische (voor)oordelen die aan beide seksen kleven. Hij wilde zien wat er gebeurt als zij zichzelf en elkaar als het ware opnieuw ontmoeten. Hij trainde maandenlang met de dansers, om hen tot de grenzen van hun kunnen te drijven. Een oorlogsverklaring, een rave, een rock-trance, een primitieve avondreceptie ... *Tragédie* is een groots dansspektakel, krachtig en urgent, dat een esthetische en emotionele uppercut uitdeelt’, schreef Le Monde. Olivier Dubois: ‘De bewegingen zijn secundair, ik ben niet iemand die bewegingen zit te bedenken. Wat van belang is, is hoe het lichaam zich oplaadt en dat de danser alles geeft. Ik maak onophoudelijk aanpassingen aan het stuk, ik zoek, ik zoek. ik ben een soort chirurg: ik maak de eerste snee en dan de tweede en dan begint alles te stromen. De energie is dierlijk, tribaal. Als hamerslagen. Danser zijn, dat is schokken en bevingen creëren.’

Functioneel naakt zonder erotische associaties

Olivier Dubois over *Tragédie*

Om *Tragédie* kan je niet heen, alleen al door het feit dat er negen dansers en negen danseressen volkomen naakt op het podium staan. Op de audities kwamen meer dan tweehonderdvijftig dansers af, pas aan het eind van de eerste auditedag deelde Dubois hen mee dat ze zonder kostuum zouden moeten dansen. ‘En ik zei tegen hen: begrijpelijk als je dat niet wilt. Dus denk erover na en ik zie wel wie er morgen verschijnt. De volgende dag meldden zich welgeteld maar drie mensen minder.’

Naaktheid is dan ook niet waar *Tragédie* over gaat, en al te gemakkelijke erotische associaties gaat Olivier Dubois (1972, Colmar in de Elzas) juist uit de weg. ‘Hoewel naaktheid belangrijk is voor dit stuk, is het zeker niet de sleutel. Hoe iets wordt gepresenteerd, is eigenlijk het laatste waar ik me druk over maak. Wat ik ermee kan uitdrukken, dát is belangrijk.’

Volgens Dubois, altijd op zoek naar wegen om zijn publiek met ‘kritische’ onderwerpen als geweld, genderkwesties en seksualiteit te confronteren, kun je *Tragédie* zien als ‘de naakte waarheid’ over wat ons tot mensen maakt. Het feit dat we mensen zijn, is echter nog geen garantie voor menselijkheid. En juist daarin ligt de tragiek van de mens ‘Menselijkheid is een ideaal, en voor idealen moet je hard werken. Dat ligt volgens mij niet in het ontdekken van nieuwe dingen, maar juist in het in contact komen met oude menselijke waarden. Met dat wat er al in de mens besloten ligt.’

In *Tragédie* zien we de dansers in drie grote ‘bewegingsstromen’ aan hun weg naar vrijmaking knagen. Van repetitief lopen in strakke formaties, naar obsessief rennen, resulterend in explosieve bevrijding. De structuur van de voorstelling volgt Aristoteles’ driedeling en volgt eenzelfde pad als de Griekse tragedie – van *parados*, de inkomst, naar *catharsis* en *exodus*, de conclusie. Ook Nietzsches *De geboorte van de tragedie* was een inspiratiebron. ‘Dat de mens door muziek en dans een stapje dichterbij de ‘Goden’ kan komen, en zodoende in een ‘heilige’ positie kan transcenderen.’

Maar hadden de dansers daarvoor hun kleding niet gewoon aan kunnen houden? Een stellig nee is het antwoord. ‘Om het thema van *Tragédie* universeel te maken, moesten de dansers worden gestript van alles wat de perceptie van de toeschouwers kan beïnvloeden. Ik wilde toe naar de originele staat van het menselijk lichaam, niet gestoord door historische, sociologische of psychologische referenties.’

Gemakkelijk was het niet voor de dansers om ongecompliceerd naakt te zijn. Om een gevoel van veiligheid te creëren, mocht er behalve hijzelf en zijn assistent verder niemand bij de repetities aanwezig zijn.

‘Als danser (onder andere bij Sasha Waltz en Jan Fabre, red.) heb ik talloze keren in mijn blootje op het podium gestaan, dus ik weet hoe kwetsbaar je je voelt als er de hele tijd technici kunnen rondlopen om een lamp te vervangen.’

Sander Hiskemuller

Fragment uit een artikel gepubliceerd in *Trouw*

'Neuf femmes et neuf hommes nus en scène, sans contact les uns avec les autres, se cognent à une seule question : 'Qu'est-ce que l'humanité ?' Le propos s'annonce un brin démesuré mais rien ne fait peur à Olivier Dubois, qui balaye la trouille d'un immense rire contagieux.'

— Rosita Boisseau, *Télérama*

'Les danseurs ressortent du spectacle comme d'un cataclysme, ne réalisant pas ce qu'ils viennent d'offrir.'

— Marie-Christine Vernay, *Libération*

'Là où tant de propositions chorégraphiques me tombent dessus telle une incantation vers le désespoir, *Tragédie* honore l'histoire de la danse et nous offre une vision éclairée de notre destin commun.'

— Pascal Bély, *Festivalier.net*

© François Stemmer

© Francois Stemmer

za 13.02.16 / 20.00 / Concertzaal
**EXTREMALISM / Ballet National de Marseille
& ICKamsterdam – Emilio Greco | PC**

In dit choreografisch gedicht voor achttien dansers zet Olivier Dubois, *het enfant terrible* van de Franse dans, negen mannen en negen vrouwen naakt op het podium. Het resultaat is een repetitieve, hypnotiserende uitputtingsslag die u als kijker niet onberoerd kan laten.

© Marc Damage

do 31.03.16 / 20.00 / Concertzaal
**D'après une histoire vraie / Christian Rizzo /
L'Association Fragile**

Een herinnering aan een groep volksdansende mannen inspireerde de Fransman Christian Rizzo tot het maken van *D'après une histoire vraie*. Acht mannen met baarden combineren eigentijdse dans met populaire mediterrane dans, opgezwepen door livedrummers. Een ontroerende voorstelling over mannavriendschap, samenzijn, het leven vieren, onderlinge loyaliteit, stoerheid en kwetsbaarheid.

Op zoek naar een origineel cadeau-idee?
Schenk uw geliefde(n) een avondje cultuur!

Bestel uw geschenkbond voor een bedrag naar keuze op:
www.concertgebouw.be of via +32 70 22 33 02

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT
BRUGGE '17 ZAND 34

Praat na de voorstelling gezellig na in het Concertgebouwcafé of vertel ons wat u ervan vond op Facebook of Twitter (@concertgebouwbr).

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket.
www.concertgebouw.be/services.

BRU
GGE

DeMorgen.

Knack

Klara

FOCUS|WTV